

I. Dades Generals

I.1 Calendari

Dates inscripció: 16/10/2017 a 15/12/2017
Dates realització: 18/01/2018 a 01/03/2018

I.2 Nom de l'activitat

Català: Curs de Psicosomàtica i Psiquiatria d'Enllaç: La salut mental en el pacient mèdico-quirúrgic.

Castellano: Curso de Psicosomática y Psiquiatria de Enlace: La salud mental en el paciente médico-quirúrgico.

I.3 Unitat promotora / Entitat gestora

Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental

F. InterAc Salut

I.4 Tipologia de l'activitat

Curs d'especialització

I.5 Àrea temàtica de l'activitat

Medicina, Farmàcia, Infermeria i Psicologia

I.6 Modalitat

Presencial

I.7 Oferta modular

No

I.8 Temps de durada

1 Curs

I.9 Hores de l'activitat

Nombre total d'hores: 28
Nombre total ECTS: 3

I.10 Places

Núm. màxim: 35
Núm. mínim: 20

1.11 Direcció Acadèmica

Directors:

Dr. Jordi Blanch Andreu

Co-directors:

Dra. Gemma Garcia Parés

2. Dades Acadèmiques del Programa

2.1 Objectius formatius

L'objectiu principal del curs és formar als professionals de la salut en la patologia mental que pot presentar un pacient amb una altra patologia mèdica o quirúrgica. La formació ha de donar eines als professionals per prevenir i detectar precoçment la patologia psíquica, conèixer aquells trastorns en què els factors psíquics poden tenir un paper important en el seu inici i manteniment, així com aquells que poden dificultar l'adaptació a la malaltia i la vinculació als tractaments.

2.2.1 Competències específiques

L'alumne adquirirà les següents competències:

- Capacitar al professional per tractar i fer front a la morbiditat psíquica dels seu malalts.
- Assolir els coneixements suficients que permetin un nivell de competència cultural . a cultura és fonamental tant en les causes i l'evolució del procés d'emmalaltir com l'efectivitat dels sistemes de curació, d'aquí la importància de desenvolupar la comprensió de la influència que les diferents cultures tenen sobre l'expressió i l'explicació de la malaltia i el malestar.
- Definir els principals continguts psicopatològics i clínics que poden aparèixer en malalties d'altres sistemes. En el curs es tractaran aquelles especialitats que per diversos motius tenen més aspectes en comú amb la salut mental.
- Profunditzar en aquelles malalties en les que hi ha la sospita que els factors psíquics hi juguen un paper important.
- Reconèixer aquelles malalties que tenen una estreta relació amb l'estrès i adquirir habilitats per poder tractar-les.
- Reconèixer les necessitats emocionals i les diferents reaccions dels pacients i de les seves famílies davant les circumstàncies de la malaltia i respondre adequadament a les mateixes, encarant els problemes psicològics i psiquiàtrics que presenta el pacient en el consulta al metge de família i d'altres especialitats no psiquiàtriques.
- Assolir coneixements bàsics en psicologia de la salut
- Adquirir coneixements d'ús de psicofàrmacs en situacions especials (insuficiència renal, hepàtica, edat avançada, gestació

2.2.2 Competències transversals

- Revisar el coneixement més recent basat en l'evidència sobre patologia psiquiàtrica que està present en pacients amb patologia no psiquiàtrica.
- Familiaritzar-se amb les novetats d'intervenció psicofarmacològica i psicoterapèutica en tot tipus de pacient.
- Adquirir coneixement bàsics de la intersecció entre la medicina i la psiquiatria per ser aplicar-los tant a nivell assistencial com a nivell de recerca.

2.2.3 Sortides professionals

El curs està dirigit a qualsevol professional de la salut que desitgi adquirir més competències pel tractament dels pacients; els professionals de la salut adquiriran coneixements d'inter consulta i Psiquiatria d'Enllaç que els facilitarà el tractament de pacients d'altres especialitats mèdiques i els donarà accés a l'atenció i tractament de pacients d'atenció primària i hospitalària.

3. Admissió

3.1 A qui s'adreça

A professionals de la salut.

3.2 Requisits per l'accés, admissió als ensenyaments i criteris de selecció dels estudiants

El curs va dirigit a membres de les societats científiques de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears.

4. Pla d'Estudis

4.1 Descripció del programa formatiu

El curs s'estructura en 12 sessions de dues hores impartides per experts en la temàtica. L'expertesa ve donada, no només pel coneixement teòric que tenen del tema, sinó també per l'àmplia experiència clínica en l'especialitat que presenten.

Cada sessió s'estructurarà amb una part teòrica en la que s'explicaran els coneixements bàsics i necessaris per entendre la interrelació que hi ha entre l'especialitat i els factors psíquics, i una part més pràctica que il·lustrarà la primera part amb casos clínics.

A l'inici del curs es facilitarà a l'alumne material per preparar les sessions. Es recomanaran referències bibliogràfiques i s'entregaran casos clínics.

Introducció. S'explicaran els objectius del curs i com assolir-los, el programa i el sistema d'avaluació. Es farà una breu explicació del perquè de la subespecialitat en psiquiatria de la interconsulta i Psiquiatria d'Enllaç. Es parlarà de la psicopatologia i de quin paper ocupa en la medicina actual. S'exposaran els mecanismes fisiopatològics que poden explicar la relació entre factors psicosocials i diferents malalties.

Tractament psicofarmacològic en situacions especials. L'ús de psicofàrmacs en el pacient mèdic té algunes consideracions especials que és important conèixer per no posar en risc la seguretat del pacient, evitar interaccions farmacològiques i assegurar l'efecte terapèutica dels psicofàrmacs però també dels altres tractaments.

Principis bàsics de tractament psicològic en el pacient mèdic. El tractament psicològic en el pacient mèdic difereix de la psicoteràpia Standard en diferents aspectes que seran tractats al llarg de la sessió. En aquesta sessió es revisaran els tipus d'estrès i malestar emocional que afecten als pacients amb malalties mèdiques, els factors psicològics específics d'aquests pacients i les psicoteràpies que s'han desenvolupat i avaluat per tractar els símptomes i potenciar la seva capacitat per afrontar la malaltia.

Competència transcultural. S'exposarà com les tradicions culturals determinen com els individus veuen la seva salut i com el procés d'emmalaltir varia en funció dels sistemes de creences culturals. També és donaran algunes eines bàsiques per assolir una adequada competència cultural.

Trastorn per ús de substàncies en el pacient mèdic. El consum de drogues és un fenomen transversal que afecta a col·lectius diferents segons el tipus de droga i de l'ús que se'n faci. És important desenvolupar estratègies de detecció precoç del consum i especialment conèixer les patologies no psiquiàtriques que poden derivar-se del consum tant per detectar-les precoçment com per sospitar el consum quan apareixen o quan l'evolució de les mateixes no és tal i com s'espera.

Pneumologia. Clàssicament l'asma bronquial ha estat considerada una de les malalties psicosomàtiques. Actualment s'ha vist que tots els i les malalts/es poden veure alterada l'evolució i el pronòstic de la seva malaltia pneumològica per factors mentals. Es farà especial menció dels hiperperceptors de dispnea, la disfunció de cordes vocals i d'altres.

Cardiologia. S'exposaran les relacions entre la psiquiatria i la malaltia cardiovascular, tant com els factors psicosocials afecten al sistema cardiovascular, com els canvis en aquest sistema poden modificar els estats mentals. Es parlarà com l'ansietat, la ira, la depressió, l'estrès, els trastorns del son,... actuen com a factors contribuents al risc d'aparició o exacerbació de cardiopaties. I també com l'aparició d'una cardiopatia pot contribuir al risc de nombrosos problemes psiquiàtrics, especialment depressió, ansietat i trastorns cognoscitius.

Malalties infeccioses. VIH. Els trastorns psiquiàtrics ocasionats per la infecció del VIH afegeixen complexitat a la situació clínica del malalt i dificulten la tasca dels professionals sanitaris que en fan el seguiment clínic. D'altra banda, la disminució de la mortalitat i l'augment de la supervivència de les persones infectades pel VIH fan que puguin aparèixer problemes comuns amb altres patologies cròniques. Per aquest motiu es fa necessari l'abordatge de les situacions que en un moment determinat, poden trencar el fràgil equilibri emocional d'aquest malalts.

Oncologia. El càncer està incrementant la seva incidència de forma important i més l'incrementarà a mesura que augmenti l'esperança de vida. A mesura que es vagi disminuint la mortalitat per càncer i al població envelleixi més persones viuran amb càncer. En aquesta sessió es revisaran els factors psicològics en el risc de càncer i de la seva progressió, els trastorns psiquiàtrics més freqüents (depressió, ansietat i delírium), els problemes psiquiàtrics en càncers específics, els aspectes psiquiàtrics dels tractaments del càncer, les intervencions psiquiàtriques en pacients amb càncer i els problemes dels supervivents.

Trastorns endocrinològics i metabòlics. S'introduirà als alumnes en aquelles malalties endocrines en que hi ha mecanismes biològics que relacionen la psique i el soma. Es tractarà la diabetis mellitus, les alteracions d'hormones tiroïdals, paratiroidals, gonadals, del feocromocitoma i dels trastorns metabòlics i l'obesitat.

Malalties Digestives. L'estreta relació entre l'aparell digestiu i la psique explica els nombrosos exemples de relacions biopsicosocials en la població de pacients que acudeixen a la consulta del gastroenteròleg. Es parlarà de l'eix intestí-cervell i de com aquest pot influir en la salut en general.

L'alumne es familiaritzarà en els trastorns gastrointestinals funcionals, com identificar-los i com tractar-los.

Neurologia. La divisió entre neurologia i psiquiatria és percebuda per molts com un artefacte històric. Els nous avenços en neurociència estan obrint camí cap a una millor comprensió dels mecanismes de interacció entre aspectes biològics, psicològics i socials de les malalties. En aquesta sessió es tractarà el deteriorament cognoscitiu i psicopatologia, tant si és primari com si es tracta d'una complicació secundària d'una malaltia coneguda, la malaltia neurològica amb símptomes psiquiàtrics i especialment els símptomes físics que no corresponen a cap patró reconegut de malaltia neurològica

Síndromes de sensibilitat central. Aquest tipus de patologies són cada vegada més freqüents, d'origen desconegut i invalidants. Se n'han descrit fins a 50 de diferents. D'aquí la importància de conèixer aspectes bàsics d'aquests trastorns i de com els aspectes psíquics influeixen en el seu desenvolupament, pronòstic i tractament.

Pacient crònic. En aquesta sessió es parlarà de com motivar al pacient amb malaltia crònica perquè canviï el seu estil de vida i adquireixi hàbits saludables que incrementin la seva qualitat de vida.

4.2 Programa

Títol Mòdul / Assignatura	Dia sessió	Horari	Nom Docent	Primer cognom docent	Segon cognom docent	Hores
Inroducció	18/01/2018	15 – 16h	Jordi Gemma	Blanch Garcia	Andreu Parés	1h
Ús de psicofàrmas en situacions especials	18/01/2018	16-17h	Jordi	Blanch	Andreu	1h
Principis bàsics de tractament psicològic en el pacient mèdic.	18/01/2018	17-19h	Eva	Baillès	Lazaro	2h
Competència transcultural	25/01/2018	15-17h	Francisco	Collazos	Sanchez	2h
Trastorn per ús de substàncies en el pacient mèdic.	25/01/2018	17-19h	Francina	Fonseca	Casals	2h
Pneumologia	01/02/2018	15-17h	Gemma	Parramon	Puig	2h
Cardiologia	01/02/2018	17-19h	Crisanto Marta	Diez Martin	Quevedo Subero	2h
Malalties digestives	08/02/2018	15-17h	Amanda	Rodriguez	Urrutia	2h
Sd de sensibilitat central	08/02/2018	17-19h	Amanda Gemma	Rodriguez Parramon	Urrutia Puig	2h
Oncologia	15/02/2018	15-17h	Maria Rosa	Hernandez	Ribas	2h
Malalties Infeccioses. VIH	15/02/2018	17-19h	Jordi	Blanch	Andreu	2h
Neurologia	22/02/2018	15-17h	Luis	Pintor	Perez	2h
Trastorns endocrins i metabòlics	22/02/2018	17-19h	Virginia	Soria	Tomas	2h
El pacient crònic	01/03/2018	15-19h	Pilar José Antonio	Lusilla Navarro	Palacios Sanchis	4h

4.3 Complementos formatius

No.

4.4 Metodologia de formació

Es realitzaran classes teòriques i pràctiques, dinàmiques, participatives i interactives.

Es fomentarà la participació del grup.

A cada sessió:

- Exposició teòrica
- Material bibliogràfic d'interès
- Discussió

4.5 Avaluació dels estudiants

Al final del curs es farà una prova teòrica amb preguntes d'opció múltiple i un cas clínic que de qualsevol dels temes tractats al curs i que pot incloure alguna competència transversal com ara tractaments psicofarmacològics, tractaments psicològics, ús de substàncies, o competència transcultural.

4.6 Requeriments per obtenir l'acreditació

Caldrà assistir a un 100% de les classes i obtenir una puntuació mitjana igual o superior a 7/10 en la prova teòrica i en la pràctica (cas clínic).

5. Dades organitzatives

5.1 Horari

El curs es realitzarà durant 7 dijous consecutius del 18 de gener a l'1 de març de 2018.

Dijous 18 de gener de 2018 de 15 a 19h

Dijous 25 de gener de 2018 de 15 a 19h

Dijous 1 de febrer de 2018 de 15 a 19h

Dijous 8 de febrer de 2018 de 15 a 19h

Dijous 15 de febrer de 2018 de 15 a 19h

Dijous 22 de febrer de 2018 de 15 a 19h

Dijous 1 de març de 2018 de 15 a 19h

5.2 Lloc i requeriments / Recursos materials i Serveis

El curs es realitzarà a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears. El material docent s'enviarà via correu electrònic als alumnes.

5.3 Import

0€.

Barcelona, novembre 2017